

Handlingsplan

Gullspångs kommun

Barn-, utbildning- och kulturverksamhet fri från tobak, alkohol
och droger

Beslutad av: Skolchef

Datum och paragraf: 2023-06-08 Tobakslag § 4,7 och 12,

Alkohollag 3 kap §7 och Narkotikastrafflagen §1

Dokumentansvarig: Barn- och elevhälsochef

Gäller från: 2023-06-08

Diarienummer: 2023-00117

**GULLSPÅNGS
KOMMUN**

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Rutiner för policy.....	3
Kommunicering av policyn.....	3
Verksamhet fri från tobak, alkohol och droger.....	3
Misstanke om nyttjande av tobak.....	3
Lagstöd.....	4
Misstanke om elevs nyttjande av alkohol och droger.....	4
Misstanke om vårdnadshavares nyttjande av alkohol och droger.....	4
Lagstöd.....	5
Samverkan skola, polis och socialtjänst.....	5
Kontakter och relaterade länkar.....	5
Relaterade länkar.....	5

Inledning

Barn- utbildning och kulturverksamheten strävar efter en tobaksfri, alkoholfri och drogfri skoltid och fritid vid samtliga förskolor, skolor och fritidsverksamhet som arrangeras inom ramen för Barn- utbildning och kulturverksamheten. Tobaksbruk omfattar både rökning (inklusive e-cigarett, vattenpipa) och snusning. Med alkohol menas alkoholfria drycker. Med droger menas narkotika, lättflyktiga lösningsmedel och gas, dopningspreparat, icke medicinsk användning av läkemedel eller andra preparat som kan påverka nervsystemet. Med tobaksfri, alkoholfri och drogfri menas att inget av dessa får nyttjas under verksamhetstid eller på verksamheternas område.

För personal finns utöver denna handlingsplan en kommungemensam policy gällande tobaksfri arbetstid. I denna framkommer inte förbud för personal att bruka snus under arbetsdagen. I denna handlingsplan vill vi förtydliga att personal inte bör snusa vid situationer där barn och elever finns närvarande.

Syfte

Policyns syfte är att ge vägledning kring hur personal inom barn- utbildning och kultur verksamheten ska agera vid misstanke om nyttjande eller beroende hos elev, vårdnadshavare eller besökande.

Rutiner för policy

Kommunicering av policyn

Policyn ska regelbundet kommuniceras till elever och vårdnadshavare i samband med mentorstid och föräldramöten. Policyn kan även lämnas till elev och vårdnadshavare vid inskrivning. Personal på respektive enhet har ansvar för att göra sig förtrogen med innehållet i policyn.

Verksamhet fri från tobak, alkohol och droger

Alla förskolor, skolor och fritidsverksamhet ska vara fria från tobak, alkohol och droger. Det råder nolltolerans mot all användning/innehav/försäljning av tobak, alkohol och droger. Det får varken finnas elever, personal, vårdnadshavare eller besökare som på något sätt använder/innehåller eller driver försäljning av tobak, alkohol eller droger på verksamheternas område. För personal finns en kommungemensam upprättad policy för alkohol och droger som årligen tas upp vid arbetsplatsträffar (APT).

Misstanke om nyttjande av tobak

1. När personalen möter eller misstänker någon som nyttjar tobak på skoltid eller på verksamheternas område informeras denne om att verksamheten ska vara tobaksfri och aviseras vänligt från platsen. Om personen är en elev kontaktas elevens mentor som i sin tur kontaktar vårdnadshavare för att informera om händelsen. Om händelsen sker på elevens fritid kontaktar berörd personal elevens vårdnadshavare.
2. Om mentor fått samtycke från vårdnadshavare erbjuds eleven barn- och elevhälsans stöd.
3. Vid önskat stöd bokar skolsköterska inom barn- och elevhälsans tid med eleven. Elevens tobaksvanor kartläggs och eleven får information om hälsofördelar med att vara tobaksfri.

Utifrån elevens tobaksvanor förmedlas vid behov stöd med tobaksavvänjning via exempelvis hälsocoach online eller ungdomsmottagningen. Uppföljning bokas in med eleven för att följa upp hur nyttjandet av tobak fortskridit.

Lagstöd

Tobakslag 1993:581 (Ny tobakslag träder i kraft 1 juli 2019) **2 §** Rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem. Om någon trots tillsägelse röker där rökning inte är tillåten, får denne avvisas **§7. 12 §** Tobaksvaror får inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte har fyllt 18 år. Den som lämnar ut tobaksvaror skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått nämnda ålder. Då minderåriga nyttjar tobak har det föregåtts av en olaglig handling.

Misstanke om elevs nyttjande av alkohol och droger

1. Om personal påträffar alkohol- och/eller drogpåverkad elev kontaktas rektor och mentor. Det gäller också vid misstanke/oro om nyttjande.
2. Polis kontaktas vid misstanke om brott.
3. Rektor kontaktar elevens vårdnadshavare. Mentor agerar stöd till eleven.
4. All personal som arbetar inom förskola och skola har en skyldighet att vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa genast anmäla det till Socialnämnden (14 kap 1§ SoL). Anmälan ska göras till socialtjänsten i den kommun där barnet bor. Anmälan bör göras skriftligt via blankett orosanmälan som finns på NAVET. I brådskande fall kan anmälan göras muntligt och bekräftas skriftligt i efterhand. Dialog med rektor förs kring orosanmälan och om rektor är på plats skriver rektor även under orosanmälan innan den lämnas till socialtjänsten. Finns inte rektor på plats kvarstår personalens egen skyldighet att inlämna orosanmälan.
5. Rektor och mentor genomför ett samtal med elev och vårdnadshavare om situationen. Vid behov bjuds barn- och elevhälsans personal in till mötet.
6. Skolan har rätt att öppna elevskåp vid misstanke att något otillåtet förvaras där. I första hand ges eleven möjlighet att själv öppna skåpet i närvaro av två företrädare från skolan. Om detta inte är möjligt har skolan rätt att öppna skåpet. Rektor informerar vårdnadshavare om åtgärden. Skolan har inte rätt att öppna eller söka igenom elevernas väskor, fickor eller andra tillhörigheter.
7. Rektor får besluta att stänga av en elev helt eller delvis om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Misstanke om vårdnadshavares nyttjande av alkohol och droger

1. Om personal påträffar alkohol- och/eller drogpåverkad vårdnadshavare kontaktas rektor och socialtjänst omedelbart.
2. Vid misstanke om att barn far illa ska anmälan till socialtjänsten göras. All personal som arbetar inom förskola och skola har en skyldighet att vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa genast anmäla det till Socialnämnden. (14 kap 1§ SoL). Anmälan ska göras genast till socialtjänsten i den kommun där barnet bor. Anmälan görs muntligen för att snabbt påtala oron. Anmälan kan i efterhand göras skriftligt via blankett som finns på NAVET. Dialog om orosanmälan och underskrift av rektor sker om rektor är på plats. Om rektor inte är på plats kvarstår personalens egen skyldighet att upprätta en orosanmälan.
3. Polis kontaktas vid misstanke om brott, exempelvis vid framförande av fordon.

Lagstöd

Enligt **alkohollag 2010:1 622 3 kap 7§** får inte alkoholdrycker säljas eller lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år.

Enligt **Narkotikastrafflagen 1968:64 1§** är all befattning med narkotikaklassade preparat kriminaliserat och gäller även egen konsumtion.

Enligt **Skollagen 2010:800** kan rektor med stöd av **5 kap 14-16§§**, helt eller delvis, omedelbart stänga av en elev från undervisningen.

Vad gäller omhändertagande av föremål, **Skollagen 5 kap 22-23§§** Rektorn eller en lärare får från en elev omhändertaga föremål som används på ett sätt som är störande för utbildningen eller som kan utgöra en fara för säkerheten i denna.

Samverkan skola, polis och socialtjänst

Verksamheterna kan alltid lämna tips till polis vad gäller oro och information om tobak, drog och/eller alkoholanvändning och försäljning. Vid osäkerhet kring huruvida en polisanmälan ska upprättas kan polisen rådfrågas anonymt. Skolans lokaler kan genomsökas med hundar i syfte att undersöka om narkotika förvaras i lokalerna. Genomsök ska inte genomföras under skoltid när eleverna vistas i lokalerna. Brottsförebyggande genomsök måste ske på skolledningens initiativ.

Vid osäkerhet kring huruvida en orosanmälan till socialtjänsten ska upprättas kan socialtjänsten rådfrågas anonymt. För att anonymitet ska råda får den som rådfrågar socialtjänsten inte uppge namn på den som ärendet gäller.

Skola, polis, socialtjänst och fritidspersonal (SPSF) träffas regelbundet under året för att samverka kring nulägesbilden för kommunens barn och ungdomar och planerar gemensamt förebyggande och främjande insatser. Ett medborgarlöfte är en del av samverkansöverenskommelsen mellan polis och kommun. Medborgarlöftet handlar om åtgärder som ska hantera lokala problem, öka tryggheten och minska brottsligheten i kommunen. Lägesbild och behov är framtaget genom dialoger med medborgare och medarbetare, enkätundersökningar, tidigare erfarenheter, statistik och lokala kartläggningar.

Kontakter och relaterade länkar

Barn- och elevhälsan 0551-36000 (skolsköterska eller skolkurator)

Socialtjänst 0551-36000

Socialjour 0500-49 74 21 , 0500-49 74 22

Polismyndigheten 114 14

Ungdomsmottagningen tel 010-4739315

[Drugsmart](#)

[UMO](#)

[Hälsocoach online - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

[Gullspång | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

[Barn, ungdom och familj - Gullspångs kommun \(gullspang.se\)](#)